

CAPITOLUL II

PPROFILUL COMUNEI ILVA MICĂ

PREZENTARE GENERALĂ

2.1. REPERE ISTORICE

În documentele vremii, localitatea este menționată sub următoarele denumiri: Ilva (1576-1577), Ilova (1601-1686), Illva (1687-1764), Illua (1723), Illoa (1735), Illova Mikio (1771), Ilva-mika sau în ungurește Kis-Ilova (1808), Ilva Mică, în ungurește Kis Ilva (1803).

În prezent se folosesc doar formele Ilva și Ilua. În timpul stăpânirii maghiare, prin influența administrației și a comandurii, localitatea era cunoscută sub denumirea Kisilva. Locuitorii satului se numesc ilvani, iloani sau iluani. Etimologia, este de părere N. Drăganu, pare a fi de origine slavonă: il=lut, lutoasă + sufixul - ova, ceea ce s-ar traduce prin Vale lutoasă. Trebuie menționat faptul că toate localitățile dispuse de-a lungul văii Ilva, poartă acest nume Ilva Mică, Leșu Ilvei, Poiana Ilvei, Măgura Ilvei, Ilva Mare și Ilva Mică.

Referitor la denumirea Ilva Mică și Ilva Mare este interesant de menționat faptul că Ilva Mică este mai veche decât Ilva Mare. În vreme ce Ilva Mică este atestată documentar din 1552, denumirea Ilva Mare apare abia în 1751 (1761?) sub forma Ilova Mari.

Există și o legendă referitoare la întemeierea comunei, cunoscută doar de bătrânii satului, din care reiese că vârsta comunei ar fi de cca 600 de ani. Deci anul

COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

Înființării comunei ar fi cuprins între 1330-1338. Din legendă reiese că vatra satului a fost inițial pe pârâul Ili, apoi s-a mutat la confluența Ilvei cu Someșul, în locul numit "Poiană"- azi Văleni.

Ilva Mică a făcut parte din districtul românesc al Văii Rodnei. Mai târziu va face parte din cele 44 de comune militarizate ale Regimentului II de graniță. Ostașii acestui regiment, numiți "cătanele negre", de la sumanele (căput) pe care le purtau, se vor remarca în lupte precum cea de la Arcole împotriva armatei franceze conduse de Napoleon Bonaparte, care va rosti cuvinte de admirație la adresa vitejiei și curajului "cătanelor".

În 1907-1909 este construită fabrica de cherestea și linia ferată cu ecartament îngust dintre Ilva Mică și Ilva Mică. Tot la începutul secolului XX este construită linia ferată Ilva Mică-Rodna Veche, iar între 1936 și 1938 linia ferată Ilva Mică - Vatra-Dornei, linie care a realizat prima legătură între Bucovina și Nordul Transilvaniei. Situată pe un traseu muntos deosebit de dificil, este una dintre cele mai importante realizări de inginerie tehnică românească. Are 75,7 km lungime, cu 9 tuneluri, 12 viaducte mari și mici, 11 poduri mari și 22 poduri mici. Cea mai mare diferență de nivel se înregistrează între stațiile Ilva Mică și Grădinița (501 m).

În timpul primului război mondial au fost distruse gara C.F.R., fabrica de cherestea, precum și locuințele din apropiere. Din Ilva au fost chemați sub arme 60 de bărbați, dintre care 42 au murit pe câmpul de luptă.

În noiembrie 1918 s-a constituit în comună garda națională, formată din 11 cetățeni și comandată de Buia Maxim. Efortul poporului român a fost încununat de marele act al Unirii Transilvaniei cu România, semnat la 1 Decembrie 1918 la Alba-Iulia. La acest mare eveniment participă din Ilva Mică dascălul Damian Nechiti.

COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

În amintirea eroilor căzuți în primul război mondial, în 1935 s-a ridicat în centrul comunei un monument din granit pe a cărui placă de bronz se află gravate cuvintele: "Eroilor neamului 1914-1919, țara recunoscătoare".

În timpul crizei economice din 1929-1933 au loc numeroase conflicte de clasă îndreptate contra ofensivei capitalului și monopolurilor străine. Documentele vremii atestă numeroase greve ale muncitorilor forestieri din valea Someșului, a Ilvelor, care lucrau în cadrul societății "Regna". Printre fabricile cuprinse de valul de greve s-a numărat și fabrica din Ilva Mică, care a intrat în grevă de la 11 aprilie 1933. Urmare a creșterii combativității muncitorilor de la fabrica de cherestea este și greva organizată în 1938, între 5 mai și 7 iunie cu avansuri neînsemnate. Printre organizatorii Grevei amintim pe Istrate Ștefan, Marica Macedon, Marica Dumitru etc.

Dictatul de la Vena prin care României i se lua o parte din Ardealul de nord, a stârnit un val de revolte care s-au manifestat sub diferite forme.

Astfel, în ziua de 8 septembrie 1940, la Bistrița, în Piața Unirii, s-au adunat 7000 de reprezentanți ai populației din județ, printre care și 17 cetățeni din Ilva Mică.

Între 1958-1971 s-a construit un nou cămin cultural, o sală de cinematograf (actualmente nefolosită), o bibliotecă comunală și 2 biblioteci școlare. În prezent se află în construcție o "Casă de nunți". După anul 2000 activitatea căminului cultural s-a relansat cu participarea unor tineri sufletești și talentați, plini de ambiție, conștiință și voință.

Din istoria timpului, ocupația de bază a locuitorilor a fost agricultura, ramură cu puține culturi care se pretează climei comunei și creșterea animalelor.

Fiind situată în zonă de munte, comuna Ilva Mică a fost prima din șirul de comune montane din aval de Someș și de pe Ilva care nu a putut fi cooperativizată.

Evenimentele din decembrie 1989 n-au adus prea multe schimbări economice și sociale comunei, mai ales pentru că localitatea nu era cooperativizată.

2.1.1. PRIMA ATESTARE DOCUMENTARĂ

Prima mențiune documentară a comunei Ilva Mică se face în anul 1552, sub forma Ilva, deși ca nume de apă trebuie să fi fost cunoscut cu mult mai înainte. Între 1538-1552 Rodna cu satele Maieru, Sângeorz, Ilva și Feldru, au aparținut orașului Bistrița, ca plătitoare de bir. Din această cauză Ilva Mică apare în registrele de dare abia în 1552.

2.1.2. ATESTĂRI ULTERIOARE

În documentele vremii, localitatea este menționată sub următoarele denumiri: Ilva (1576-1577), Ilova (1601-1686), Illva (1687-1764), Illua (1723), Illoa (1735), Illova Mikio (1771), Ilva-mika sau în ungurește Kis-Ilova (1808), Ilva Mică, în ungurește Kis Ilva (1803).

În prezent se folosesc doar formele Ilva și Ilua. În timpul stăpânirii maghiare, prin influența administrației și a comandurii, localitatea era cunoscută sub denumirea Kisilva. Locuitorii satului se numesc ilvani, iloani sau iluani. Etimologia, este de părere N. Drăganu, pare a fi de origine slavonă: **il=lut, lutoasă** + sufixul **ova**, ceea ce s-ar traduce prin Vale lutoasă. Trebuie menționat faptul că toate localitățile dispuse de-a lungul văii Ilva, poartă acest nume Ilva Mică, Leșu Ilvei, Poiana Ilvei, Măgura Ilvei, Ilva Mare și Lunca Ilvei.

Referitor la denumirea Ilva Mică și Ilva Mare este interesant de menționat faptul că Ilva Mică este mai veche decât Ilva-Mare. În vreme ce Ilva Mică este atestată documentar din 1552, denumirea Ilva-Mare apare abia în 1751(1761?) sub forma Ilova Mari.

COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

Există și o legendă referitoare la întemeierea comunei (vezi Anexe), cunoscută doar de bătrânii satului, din care reiese că vârsta comunei ar fi de cca 600 de ani. Deci anul înființării comunei ar fi cuprins între 1330-1338. Din legendă reiese că vatra satului a fost inițial pe pârâul Ili, apoi s-a mutat la confluența Ilvei cu Someșul, în locul numit “**Poiană**”- azi Văleni.

2.2. REPERE ADMINISTRATIVE

Unitatea Administrativ Teritorială Ilva Mică face parte din Regiunea de dezvoltare Nord-Vest, iar în cadrul acesteia, se regăsește în Zona de dezvoltare Nord-Est (GAL Leader Bistrița-Năsăud).

Comuna are în componența sa un singur sat, satul de reședință Ilva Mică, și se plasează în rândul comunelor mijocii din județ.

Autoritățile administrației publice locale sunt primarul și consiliul local. Primarul, viceprimarul, secretarul unității administrativ-teritoriale și aparatul de specialitate al primarului comunei constituie o structură funcțională cu activitate permanentă, **denumită PRIMĂRIA COMUNEI ILVA MICĂ**, structură care duce la îndeplinire hotărârile consiliului local, dispozițiile primarului, soluționează problemele curente ale colectivității locale. Primăria Comunei Ilva Mică este organizată și funcționează în conformitate cu prevederile Legii nr. 215/ 2001 republicată, cu modificările și completările ulterioare, privind administrația publică locală și își are sediul în Comuna Ilva Mică, numărul 200, cod poștal 427095.

Web – site: www.ilvamica.ro

Adresa de e – mail: primaria_ilvamica@yahoo.com

Prin Hotărârea Guvernului României nr. 834/ 2014, intrată în vigoare în data de 07.10.2014, a fost aprobată stema Comunei Ilva Mică.

Descrierea stemei

Stema comunei Ilva Mică se compune dintr-un scut triunghiular cu marginile rotunjite, tăiat de un brâu undat de argint și despicat în partea superioară.

În partea superioară, în dreapta, în câmp roșu, se află o roată înaripată de aur.

În partea superioară, în stânga, în câmp albastru, se află o roată de tors de argint, văzută din semiprofil.

În vârful scutului, în câmp verde, se află un buștean de aur, prins între două cuțite rotative negre; jumătate de buștean este de formă cilindrică, iar cealaltă jumătate este de formă paralelipipedică.

Scutul este timbrat de o coroană murală de argint cu un turn crenelat.

Semnificațiile elementelor însumate

Roata înaripată simbolizează nodul de cale ferată, prima legătură terestră între Transilvania și Moldova.

Roata de tors semnifică păstrarea ocupațiilor și obiceiurilor tradiționale.

Bușteanul reprezintă fabrica de cherestea.

Brâuul undat reprezintă confluența râurilor Ilva și Someșul Mare.

Coroana murală cu un turn crenelat semnifică faptul că localitatea are rangul de comună.

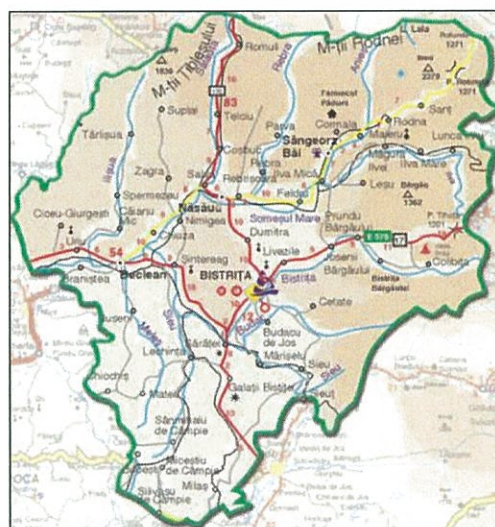
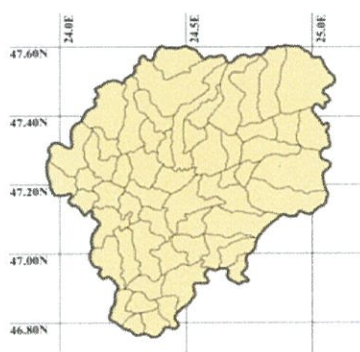
COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

2.3. LOCALIZARE GEOGRAFICĂ

Comuna Ilva Mică este așezată pe valea Someșului Mare, la confluența lui cu râul Ilva, într-o zonă așezată pe linia dintre Carpații Orientali vulcanici și Piemonturile Transilvaniei, și anume la poalele muntelui Heniu, cel mai înalt vârf (1611 m) din munții Bârgăului. Are în componență un singur sat: Ilva Mică.

Ea se întinde pe o suprafață de 6 km. în lungime și 3 km. de-a lungul văii Ilva și a văii Someșului. Altitudinile cuprinse în limitele comunei variază de la 563m (în partea de sud a comunei, pe Valea Someșului), până la 1610m (în marginea de SE a comunei, vârful Heniu Mare).

Județul Bistrița Năsăud

Comuna este cuprinsă între coordonatele 47°20» latitudine nordică și 24°45» longitudine vestică de 563 m față de nivelul mării în partea vestică a Munților Bârgăului.

Vecinii Ilvei Mici: spre vest, la o distanță de 5 km se mărginește cu comuna Feldru, la sud cu comunele Josenii Bârgăului și Livezile, spre nord peste dealuri pe Someș, în amonte, cu orașul Sângeorz Băi, la o distanță de 7 km, în est cu satul Poiana Ilvei 9 km și Ilva Mare, iar în sud-est cu comuna Leșu.

2.4. CADRUL NATURAL

2.4.1. RELIEF

Localitatea Ilva Mică prezintă caracteristicile comunelor de munte, întindere mare, neregularități în așezare, distanțe mari de la o casă la alta, terenul de șes al comunei nefiind suficient pentru populația existentă, cauze care i-au determinat pe localnici să-și construiască casele pe dealuri. Vatra satului se află pe prima terasă a văii Ilvei, care prezintă mai multe meandre dictate de rocile care au opus rezistență apei, forțând deplasarea spre stânga a cursului lăsând pe ambele maluri terase, care constituie terenurile de bază pentru construcții și cel mai bun teren pentru agricultură.

2.4.2. CLIMA

Clima comunei este temperat continentală moderată, caracteristică zonei de dealuri și munți mijlocii, cu versanții expuși vânturilor vestice, cu o temperatură medie anuală de 6-8°C.

În ceea ce privește temperaturile extreme s-a constatat că izotermele lunii celei reci (ianuarie) sunt cuprinse între -6° și -3,5°C, iar izotermele lunii celei mai calde (iulie) sunt cuprinse între 18-19°C.

Datele medii de apariție și dispariție valorilor diurne sub 0°C, oscilează în jurul zilei de 1-5 octombrie rezultând o durată a temperaturii negative ale aerului de 120-130 zile, iar la dispariție în intervalul de 10-15 martie frecvența numărului mediu de zile de vară este de 75-95.

Precipitațiile atmosferice sunt bogate datorită influenței circulației oceanice din vest baltice din nord-est, ele oscilând între 700-900 mm anual. Cele mai multe precipitații cu cea mai mare cantitate cad vara. Luna cu cantitatea cea mai redusă de precipitații este ianuarie, iar luna cea mai ploioasă iunie.

Precipitațiile sub formă de zăpadă cad în sezonul rece, prima zi strat de zăpadă fiind datată ca 8 noiembrie și stratul de zăpadă poate să dureze 80-100 zile. Solurile sunt de tipul celor brune roșcate de pădure brune acide podzoluri scheletice și aluvionare de luncă, au repartiție corelată cu natura rocilor și dispun de o fertilitate scăzută.

Vânturile vin din sectorul vestic, cu schimbări ale direcției predominante de la vară la iarnă și aduc umezeală, ploi și zăpadă. Dinspre Măgura Calului, pe valea Iliuța sunt frecvente un fel de brize ca urmare a coborârii aerului mai rece spre gura văilor. În schimb, văile mai adăpostite și mai adânci cu orientare nord – sud și în bazinele mai adânci predomină calmul în cea mai mare parte a anului cum este Cucureasa, Ursoaia și Vinoasa. Viteza vânturilor crește pe dealurile înalte și la munte cu intensitate mai mare în timpul furtunilor de ploaie și a viscoalelor. În medie viteza vânturilor pe Ilve este de 3,1 m/s, cu intensități în lunile iunie, octombrie și februarie.

2.4.3. FLORA ȘI FAUNA

Vegetația este în mare parte reprezentată de păduri de foioase și rasinoase iar fauna este reprezentată de urs, lup, mistret, vulpe.

2.4.4. REȚEAUA HIDROGRAFICĂ

Rețeaua hidrografică trilaterală Someșului Mare, este formată din valea Leșului și afluenții acesteia. Astfel afluenții din stânga văii Leșului, de la est la vest: valea Cusărița, valea Ursului, valea Cheii și valea Ștefăniții (Toca), sunt afluenți direcți ai văii Ilvei, din stânga. Din partea dreaptă, rețeaua hidrografică este aproape inexistentă, câteva pâraie care în timpul secetos își pierd apa, fiind cunoscuți ca torenți : valea Hărnăilor, valea Scroafei, etc.

2.5. DATE DEMOGRAFICE

În județul Bistrița–Năsăud, concentrarea majoritară a populației este în zonele rurale, fiind 197.083 de locuitori, reprezentând 62,4% din populația totală a județului.

Comuna Ilva Mică are în componența sa un singur sat, satul de reședință Ilva Mică.

Se învecinează la nord cu orașul Sângâorz Băi, la vest cu comuna Feldru, la sud cu comuna Josenii Bârgăului, la est cu comuna Leșu, iar la nord-est cu comuna Măgura Ilvei.

Comuna Ilva Mică avea **3.484 de locuitori** la recesământul din anul **2002** și **3407 de locuitori** în anul **2009**.

Conform recensământului efectuat în **2011**, populația comunei Ilva Mică se ridică la **3.264 de locuitori**, în scădere față de 2002 și 2009.

Evoluția populației stabile, pe total și pe sexe, la 1 ianuarie pentru anii 2011, 2012 și 2013, conform Institutului Național de Statistică România, este prezentată în tabelul de mai jos:

Sexe	Ani		
	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013
UM: Număr persoane			
	Număr persoane	Număr persoane	Număr persoane
Total	3222	3216	3207
Masculin	1621	1618	1627
Feminin	1601	1596	1580

Totodată, din datele obținute de la Direcția Regională de Statistică Bistrița – Năsăud, evoluția populației comunei în perioada 2009 – 2013, calculată prin metoda componentelor, folosind surse de date administrative pentru migrația externă, este următoarea:

COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

Denumire	2009	2010	2011	2012	2013
Populația stabilă la 1 iulie	3407	3393	3358	3338	3294
Bărbați	1724	1723	1703	1698	1670
Femei	1683	1670	1655	1640	1624
Decedați	36	36	32	45	-
Căsătoriți	12	18	25	22	-
Născuți vii	33	36	36	42	-
Stabiliți cu domiciliu	23	40	28	39	-
Plecări cu domiciliu	22	40	26	35	-
Stabiliri cu domiciliu în comună la 1 iulie	10	7	5	3	8
Plecări cu reședință din comună la 1 iulie	23	31	34	33	31

Situația prezentată mai sus nu acoperă întregul fenomen migratoriu, mai ales la nivelul emigrației. Ca atare, există o subevaluare severă a acestui fenomen care duce la o supraevaluare a populației rezidente. Datele prezentate sunt cu caracter provizoriu.

Sărăcia

La fel ca în întreg mediul rural, populația din Comuna Ilva Mică, parte a GAL este afectată de fenomenul sărăciei. Rata sărăciei calculată la recensământ, conform FEADR, este prezentată în comparație cu unitățile administrativ – teritoriale care compun GAL în tabelul de mai jos:

Rata sărăciei %	
<i>Ilva Mare</i>	41.1
Ilva Mica	41.7
<i>Leșu</i>	51.6
<i>Luca Ilvei</i>	36.8
<i>Magura Ilvei</i>	41.2
<i>Maieru</i>	36.6
<i>Poiana Ilvei</i>	-
<i>Rodna</i>	31.9
<i>Șanț</i>	35.5
<i>Sîngeorz Bai</i>	-
GAL (medie ponderată)	38,39

¹ Poiana Ilvei nu exista în 2002, iar Sîngeorz Băi lipsește datorită faptului că este considerat mediu urban.

COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

Rata medie a sărăciei în GAL, calculată la recensământ, era peste media pe țară. Este o rată a sărăciei îngrijorătoare, în condițiile în care în mare parte dintre comune aproape jumătate din populație era afectată de fenomenul sărăciei.

CAPITOLUL III

PPROFILUL SOCIO – ECONOMIC AL COMUNEI ILVA MICĂ

3.1. INFRASTRUCTURA ECONOMICĂ

3.1.1. AGRICULTURA ȘI DEZVOLTAREA RURALĂ

Comuna Ilva Mică până în anul 1997, a funcționat cu o fabrică de cherestea, un sector de exploatare a lemnului, un nod de cale ferată spre Rodna și Vatra Dornei și 17 unități private cu profil comerț și prestări servicii, Ocolul Silvic, Cooperația de consum, brutărie unde au lucrat până atunci, în industria lemnului 25% din populație și 10% C.F.R. și unități private.

Din istoria timpului ocupația de bază a locuitorilor a fost agricultura, ramură cu puține culturi care se pretează climei comunei și creșterea animalelor. Terenurile din comuna Ilva Mică se încadrează în clasa V de fertilitate.

	Zonă de cultură de cereale și de creștere a animalelor	Terenuri agricole	Din care neproductive	Păduri (ha)	Pășuni, fânațe (ha)	Viță de vie și livezi (ha)
Ilva Mică	198	2218	221	3494	1801	9

Fiind situată în zonă de munte, comuna Ilva Mică a fost prima din șirul de comune montane din aval de Someș și de pe Ilva care nu a putut fi cooperativizată.

Agricultura și zootehnia sunt activitățile de bază din comună. Există forțe de muncă disponibilă, ceea ce încurajează investițiile aici, mai ales că zona este declarată zonă defavorizată, ceea ce înseamnă facilități suplimentare investitorilor care crează locuri de muncă.

Suprafețele cultivate din localitatea Ilva Mică:

- GRAU+SECARA: 5 ha,
- OVAZ: 20 ha,
- PORUMB: 100 ha,
- CARTOFI DE TOAMNA: 200 ha,
- LEGUME DE CAMP: 10 ha,
- PLANTE DE NUTRET: 73 ha.

Din datele obținute de la administrația locală, putem vedea în tabelul de mai jos suprafețele de teren și modul de ocupare al acestora în comuna Ilva Mică, în intervalul de timp 2009 - 2013:

<i>Teren – ha</i>	<i>2009</i>	<i>2010</i>	<i>2011</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>
<i>Suprafața totală</i>	<i>2218</i>	<i>2218</i>	<i>5250</i>	<i>5252</i>	<i>5252</i>
<i>Suprafața agricolă</i>					
<i>Suprafața arabilă</i>	<i>408</i>	<i>408</i>	<i>380</i>	<i>324</i>	<i>324</i>
<i>Suprafața cu livezi și pepiniere pomicole</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>15</i>	<i>15</i>
<i>Suprafața cu vii și pepiniere viticole</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Suprafața pășunilor</i>	<i>371</i>	<i>371</i>	<i>114</i>	<i>110</i>	<i>110</i>
<i>Suprafața fânațelor</i>	<i>1430</i>	<i>1430</i>	<i>1715</i>	<i>1771</i>	<i>1771</i>

COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

<i>Suprafața cu terenuri neagricole</i>	<i>3032</i>	<i>3032</i>	<i>2218</i>	<i>3032</i>	<i>3032</i>
<i>Suprafața cu păduri și altă vegetație forestieră</i>	<i>1855</i>	<i>1855</i>	<i>1855</i>	<i>1855</i>	<i>1855</i>
<i>Suprafața cu ape și bălți</i>	<i>94</i>	<i>94</i>	<i>94</i>	<i>94</i>	<i>94</i>
<i>Suprafața ocupată cu construcții</i>	<i>53</i>	<i>53</i>	<i>53</i>	<i>53</i>	<i>53</i>
<i>Suprafața – căi de comunicații și căi ferate</i>	<i>104</i>	<i>104</i>	<i>104</i>	<i>104</i>	<i>104</i>
<i>Suprafața cu terenuri degradate și neproductive</i>	<i>926</i>	<i>926</i>	<i>926</i>	<i>926</i>	<i>926</i>
<i>Suprafața totală – proprietate privată</i>	<i>4852</i>	<i>4852</i>	<i>4856</i>	<i>4858</i>	<i>4858</i>
<i>Suprafața agricolă – proprietate privată</i>	<i>2203</i>	<i>2203</i>	<i>2207</i>	<i>2209</i>	<i>2209</i>
<i>Suprafața arabilă – proprietate privată</i>	<i>408</i>	<i>408</i>	<i>380</i>	<i>324</i>	<i>324</i>
<i>Suprafața cu livezi și pepiniere pomicole proprietate privată</i>	<i>9</i>	<i>9</i>	<i>15</i>	<i>15</i>	<i>15</i>
<i>Suprafața cu vii și pepiniere viticole proprietate privată</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Suprafața pășunilor proprietate privată</i>	<i>369</i>	<i>369</i>	<i>112</i>	<i>108</i>	<i>108</i>
<i>Suprafața fânățelor proprietate privată</i>	<i>1421</i>	<i>1421</i>	<i>1706</i>	<i>1762</i>	<i>1762</i>
<i>Suprafața cu terenuri neagricole proprietate privată</i>	<i>2649</i>	<i>2649</i>	<i>2207</i>	<i>2649</i>	<i>2649</i>
<i>Suprafața cu păduri și alte terenuri forestiere proprietate privată</i>	<i>1681</i>	<i>1681</i>	<i>1681</i>	<i>1681</i>	<i>1681</i>
<i>Suprafața ocupată de construcții proprietate privată</i>	<i>45</i>	<i>45</i>	<i>45</i>	<i>45</i>	<i>45</i>
<i>Suprafața cu terenuri degradate proprietate privată</i>	<i>923</i>	<i>923</i>	<i>923</i>	<i>923</i>	<i>923</i>

Efectivul de animale:

<i>Bovine</i>	<i>700</i>
<i>Caprine</i>	<i>420</i>
<i>Ovine</i>	<i>3098</i>
<i>Porcine</i>	<i>800</i>
<i>Păsări</i>	<i>5020</i>
<i>Abine</i>	<i>630</i>
<i>Cabaline</i>	<i>140</i>

COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

În consecință agricultura s-a dezvoltat în strânsă interdependență cu creșterea animalelor, care în comună sunt folosite atât ca furnizoare de produse, cât și ca ajutoare indispensabile în muncile agricole și transporturi.

Comuna Ilva Mică a practicat și practică aproape toate ocupațiile tradiționale specifice poporului român și zonei sale.

Culesul din natură, fructe de pădure, ciuperci, albinăritul, pescuitul, vânătoarea, până la lucruri complexe- apicultura, păduritul, numeroase meșteșuguri și industrii populare. Totuși ocupația de bază este creșterea animalelor în predilecție cu speciile bovină și ovină, cu dezvoltarea păstoritului sedentar (pe lângă casă), în vatra satului, păstoritul local (pe Imaș), dar mai ales păstoritul de transhumanță în munte.

Pădurile reprezintă una din bogățiile comunei. Ocolul Silvic Ilva a fost înființat în anul 1889 și se ocupă la ora actuală de conservarea, protejarea și dezvoltarea pădurii.

3.1.2. INDUSTRIA

În Regiunea Nord-Vest există mari discrepanțe în dezvoltarea economică a celor șase județe. Județele din sudul și vestul Regiunii, respectiv Cluj, Bihor și Satu Mare sunt industrializate (industria alimentară, ușoară, lemn, construcții de mașini) și mai stabil dezvoltate economic decât regiunile din centru și est (**Bistrița-Năsăud**, Maramureș și Sălaj - lemn-mobilă, metale neferoase și auro-argentifere, ușoară), unde evoluția din ultimii ani a dus la pierderea capacității concurențiale a multor ramuri. Conform analizelor economice și sociale efectuate, polii sărăciei se găsesc în județele Maramureș și **Bistrița-Năsăud**. Zonele în declin industrial sunt: zona Munților Apuseni și zona montană din nordul regiunii, cuprinzând arii însemnate de pe teritoriul județelor Maramureș, Satu Mare și Bistrița-Năsăud.

Fabrica de cherestea de la Ilva Mică a fost construită în anii 50 și funcționat până în 1997 după care compania care o administra a intrat în insolvență și apoi în faliment. Fabrica a fost preluată însă de SC Frasinul SRL Anieș care a investit în re tehnologizare 4 milioane de euro, ținta noului proprietar fiind să ajungă la peste 250 de angajați. Tot la Ilva Mică se află și cea mai mare hală de producție pentru lemn de fag din România.

3.1.3. MEDIUL DE AFACERI ȘI CAPITALUL UMAN

Deși silvicultura reprezintă o ramură importantă a regiunii, defrișările insuficient controlate (**Bistrița-Năsăud**, Maramureș) și lipsa unui program coerent de reîmpăduriri și construcții de drumuri forestiere către interiorul bazinelor, conduc la reducerea continuă a suprafețelor împădurite. Capitalizarea insuficientă, pierderea piețelor externe, neadaptarea la exigențele calitative au determinat ca numeroase fabrici de mobilă să fie închise sau să funcționeze la parametri reduși.

Repartizarea populației active în Comuna Ilva Mică

	<i>Populația activă</i>	<i>Sector agricol</i>	<i>Sector industrial și artizanat</i>	<i>Sector de comerț</i>	<i>Sector de servicii</i>
<i>Ilva Mică</i>	1537	1127	111	39	260

Per total, cum era de așteptat în mediul rural, populația se ocupă, în principal, de sectorul agricol. În general, agricultura și creșterea animalelor sunt singura direcție de dezvoltare posibilă în acele zone mai îndepărtate de principalele intersecții de drumuri naționale, unde parțiala izolare înseamnă un comerț mai redus. Zona de vale îngustă pentru majoritatea semnifică și slabe posibilități de dezvoltare a industriei, care are nevoie de porțiuni mai mari de câmpie, pe care să poată construi. În mod normal, închiderea celorlalte posibilități duce la orientarea înspre agricultură.

COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

Sectorul de servicii este neașteptat de dezvoltat, dar este de presupus că majoritatea angajaților din acest domeniu asigură servicii publice: funcționari, profesori, medici, polițiști etc

În ceea ce privește **piața muncii** în anul 2013, comparativ cu anul 2012, **populația ocupată** este reprezentată de **1537** persoane în **2013** față de **1566** persoane în anul **2012**, iar numărul persoanelor cu indemnizație de șomaj fiind de 51 persoane în anul 2013 față de 73 persoane în anul 2012.

Evoluția forței de muncă în comuna Ilva Mică în perioada 2009 – 2012, pe sectoare de activitate este prezentată în tabelul de mai jos:

Denumire	2009	2010	2011	2012
Numărul mediu al salariaților – total	324	287	302	307
Agricultură, silvicultură și pescuit	4	3	3	5
Industrie – total	75	67	73	78
Construcții	17	15	18	23
Comerț	38	31	40	34
Transport și depozitare	108	98	102	100
Administrația publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public	8	8	7	6
Învățământ	42	40	37	35
Sănătate și asistență socială	17	16	13	12
Alte activități	15	9	9	14

Ilva Mică a fost și este unul dintre punctele importante de exploatare și prelucrare a lemnului, în comună existând fabrica de cherestea a SC FRASINUL , unde lucrează o mare parte a populației ocupate.

Agenții economici activi din comuna Ilva Mică la data de 30.04.2014, conform datelor obținute de la Direcția Regională de Statistică Bistrița – Năsăud, sunt:

Agenți economici - total	212
Persoana Fizică Autorizată	147
Societate cu Raspundere Limitată	41
Intreprinderi Individuale	8
Societate pe Acțiuni	3
Regii Autonome	2
Intreprinderi Familiale	7
Liberi profesioniști	2
Cooperativa de Consum	1
Societate Agricolă Legea 36/ 1991	1

3.1.4. TURISM

Prezentarea turismului în comună

Accesul în comună este propice turismului, existând atât căi rutiere (DJ 172D) cât și feroviare (calea ferată Ilva Mică – Vatra Dornei), fiind facilă deplasarea în sau dinspre localitățile importante precum: Năsăud, Ilva Mică, Sângeorz- Băi, Șanț, Piatra Fântânele (Castelul Dracula), Vatra Dornei, etc.

În luna noiembrie a acestui an a început construcția Centrului Local de Informare Turistică de la Ilva Mică, proiect finanțat din fonduri structurale nerambursabile.

Cu o valoare totală de 200.000 de euro, investiția privind construcția și amenajarea Centrului Local de Informare Turistică de la Ilva Mică se derulează în baza unui proiect accesat de administrația locală a comunei pe Măsura 313 privind

încurajarea activităților turistice. Centrul va avea rolul de a promova pe viitor toată zona Heniu, spre Rodna și Șanț și se preconizează a fi dat în folosință în anul 2015.

Atracții turistice: Virful Heniu

Muntele Heniu văzut din Ilva Mică

În varful dealului care străjuiește Ilva Mică dinspre răsărit, un palc de foioase face trecerea spre zona cazematelor durate aici în cel de-Al Doilea Război Mondial, un obiectiv turistic fascinant.

Intrare în cazemată

Comuna Ilva Mică este propice dezvoltării mai multor tipuri de turism, precum: de tranzit, istoric, cultural, agroturism, ecoturism, de relaxare și agrement, cinegetic, botanic, de tratament, sportiv, religios, culinar. Promovarea elementelor specifice zonei existente pe teritoriul comunei și includerea acestora în circuitele turistice județene, ar duce la creșterea activităților turistice în zonă și, în consecință, creșterea economică a comunei.

Din păcate, la ora actuală, în comună nu există pensiuni turistice, deși potențialul turistic al comunei este destul de ridicat.

3.1.5. MEDIUL

Mediul înconjurător, un element esențial al existenței umane, reprezintă rezultatul interferenței unor elemente naturale - sol, aer, apă, climă, biosferă - cu elemente create prin activitatea umană. Toate acestea interacționează și influențează condițiile existențiale și posibilitățile de dezvoltare viitoare ale societății.

Până nu demult, resursele naturale regenerabile ale Terrei erau suficiente pentru nevoile omenirii. În prezent, ca urmare a exploziei demografice și a dezvoltării fără precedent a tuturor ramurilor de activitate, necesarul de materie primă și energie pentru producția de bunuri a crescut mult, iar exploatarea intensă a resurselor Pământului relevă, tot mai evident, un dezechilibru ecologic.

3.1.5.1. Factorii de mediu

Aerul

Aerul este factorul de mediu care constituie cel mai rapid suport ce favorizează transportul poluanților în mediu. Poluarea aerului are multe și semnificative efecte adverse asupra sănătății populației și poate provoca daune florei și faunei în general. Din aceste motive România acordă o atenție deosebită activității de supraveghere și de îmbunătățire a calității aerului.

Calitatea aerului este determinată de emisiile în aer provenite de la sursele staționare și sursele mobile (traficul rutier), cu preponderență în marile orașe, precum și de transportul poluanților la lunga distanță. Calitatea aerului este unul din domeniile în care UE a fost foarte activă în ultimii ani. Scopul principal a fost să dezvolte o strategie completă prin stabilirea obiectivelor privind calitatea aerului pe termen lung. În acest sens au fost elaborate o serie de reglementări europene pentru a controla nivelul anumitor poluanți și pentru a monitoriza concentrația lor în aer.

Poluanții atmosferici luați în considerare în evaluarea calității aerului înconjurător conform legislației în vigoare în România sunt: dioxidul de sulf (SO₂), dioxidul de azot (NO₂), oxizii de azot (NO_x), particule în suspensie (PM₁₀ și PM_{2,5}), plumb (Pb), benzen (C₆H₆), monoxid de carbon (CO), ozon (O₃), arsen (As), cadmiu (Cd), nichel (Ni), hidrocarburi aromatice policiclice (Benzo(a)piren (BaP) și mercur (Hg)). Poluanții monitorizați, metodele de măsurare, valorile limită, pragurile de alertă și de informare și criteriile de amplasare a punctelor de monitorizare sunt stabilite de legislația națională privind protecția atmosferei și sunt conforme cerințelor prevăzute de reglementările europene.

Principalele **cauze ale poluării aerului** în județul Bistrița-Năsăud sunt determinate de:

- traficul rutier,
- lucrările de construcții,
- activitățile sociale prin încălzirea locuințelor utilizând lemnul drept combustibil,
- arderile de combustibili în procese tehnologice sau în centrale termice industriale,
- exploatarea materiilor prime, respectiv depozitarea acestora, precum și activitățile agro-zootehnice, cum ar fi creșterea intensivă a animalelor
- utilizarea pe scară largă a pesticidelor.

Cele mai afectate areale sunt cele reprezentate de localitățile urbane; aici se concentrează cea mai mare parte a activităților industriale, care emit poluanți în atmosferă, iar traficul rutier este foarte intens; situația cea mai critică, din acest punct de vedere, o întâlnim în Municipiul Bistrița. Localitățile rurale sunt, de asemenea, afectate, atât cele unde se practică o agricultură intensivă, cât și cele care practică o agricultură de subzistență, în contextul circulației maselor de aer care pot deplasa poluanții pe distanțe mari.

Printre obiectivele **Europa 2020** se numără reducerea **cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră** (sau chiar cu 30%, în condiții favorabile) față de nivelurile înregistrate în 1990. Față de acest aspect, obiectivul României este de a scădea emisiile de CO₂ cu 19% până în 2020, angajament susținut de datele referitoare la perioada 1990- 2008, când s-a înregistrat o scădere de 24% a emisiilor de dioxid de carbon.

În ceea ce privește comuna **Ilva Mică**, calitatea aerului este destul de ridicată, în zonă emisiile de noxe provin de la mijloacele de transport rutier, în special camioane, care asigură funcționarea industriei de exploatare a masei lemnoase. De asemenea, autoturismele, devenite din ce în ce mai numeroase datorită creșterii nivelului de trai al locuitorilor comunei, provoacă poluarea aerului dar și poluare fonică.

Creșterea animalelor este și ea o sursă de poluare a aerului, însă foarte redusă.

Comuna Ilva Mică este privilegiată din punctul de vedere al existenței pădurilor, al zonei muntoase și al râului Ilva, astfel că aerul intră într-un proces de purificare naturală. Bineînțeles, ocrotirea mediului de către locuitori este de o importanță majoră.

Apa

Resursele de apă ale județului Bistrița-Năsăud sunt reprezentate prin ape subterane (freatice și de adâncime) și de suprafață (râuri și lacuri). Alimentarea râurilor

este predominant pluvială și pluvio - nivală, aportul apelor subterane având o pondere foarte redusă. Lungimea rețelei hidrografice cadastrale ale județului Bistrița-Năsăud este de **1734,1 km**, suprafața bazinului hidrografic este de **5009 kmp**, suprafața totală la nivelul județului este 5305 kmp, densitatea rețelei hidrografice este de 0,35 km/kmp, iar debitul mediu multianual al Râului Someșul Mare la Beclean este de 48.7 mc/s.

*Râul Someșul Mare pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud reprezintă artera hidrografică principală având o lungime, până la ieșirea din județ de 124 km și o suprafață de recepție de 4.959 km². Principalii afluenți ai Someșului Mare sunt: **Ilva (51 km/419 km²), cu aport de 8,2%**; Rebra (44 km/199 km²) cu aport de 8,3%; Sălăuța (44 km/413 km²) cu aport de 12,0%; Ilișua (52 km/353 km²) cu aport de 6,3%; Șieu (71 km/1812 km²) cu aport de 29,8%; râul Budac (44 km/241 km²) cu aport de 7,0%; râul Bistrița (67 km/650 km²) cu aport de 15,7%; râul Dipșa (35 km/459 km²) cu aport de 2,8%; râul Meleș (33 km/320 km²) cu aport de 2,0%;*

Monitorizarea apelor subterane se face în special pentru cele freatice în vederea evaluării potențialului de potabilizare al acestora. În județul Bistrița-Năsăud calitatea apelor subterane este monitorizată. Analizele efectuate au evidențiat frecvente depășiri la indicatorii NO₂ și CCOMn și la cei bacteriologici.

Depășirile limitelor admise pentru indicatorii de potabilitate se datorează:

- insuficienței sistemelor de colectare, transport și epurare a apelor uzate menajere, în localitățile rurale; existența rampelor neamenajate și neorganizate de deșeuri menajere, precum și cele rezultate din activitățile zootehnice;
- grupurile sociale din gospodăriile individuale, în majoritatea cazurilor, sunt construite impropriu în apropierea fântânilor sau a surselor de apă, nefiind protejate prin betonarea pereților.

3.1.5.2. Calitatea solurilor

La nivelul județului Bistrița-Năsăud suprafețele de teren cu destinație agricolă sunt tot mai afectate de diferite procese de degradare, fie că vorbim de procesele induse de activitatea antropică sau fenomene naturale. Principalele probleme se referă la sărăturarea, acidifierea solurilor, eroziunea de suprafață și/sau de adâncime, excesul de umiditate. Manifestarea acestor probleme este intensificată de practicile agricole neadaptate condițiilor de mediu, utilizarea pesticidelor și a îngrășămintelor chimice, depozitarea necorespunzătoare a deșeurilor industriale și menajere, defrișările intense și abuzive. Calitatea solului mai este influențată și de o serie de procese și fenomene naturale, cum ar fi alunecările de teren, inundațiile sau secetele prelungite.

Principalele procese de degradare a solului cu care se confrunta UE sunt:

- eroziunea
- degradarea materiei organice
- contaminarea
- salinizarea
- compactizarea
- pierderea biodiversității solului
- scoaterea din circuitul agricol
- alunecările de teren și inundațiile

Contaminarea cu deșeuri lemnoase rezultate în urma proceselor de exploatare forestieră a fost redusă semnificativ prin crearea centralei pe biomasă care utilizează deșeurile lemnoase. Astfel, depozitele din ce în ce mai mari de rumeguș au fost desființate și terenurile repopulate cu puieti de rășinoase.

Colectarea deșeurilor și sancționarea celor care depozitează sau aruncă pe domeniul public deseuri de orice fel, ajută și ea la reducerea poluării solului.

3.1.5.3. Managementul deșeurilor

În mediul rural al județului Bistrița-Năsăud, așadar și în Ilva Mică, chiar dacă a crescut gradul de acoperire cu serviciul de salubritate la aproximativ **90% din totalul populației existente**, cantitățile de deșeuri menajere colectate se mențin la o valoare constantă datorită extinderii colectării selective, fapt ce a determinat o scădere a cantităților de deșeuri depozitate.

Directiva 98/2008 CE privind deșeurile stabilește obiective importante privind reciclarea deșeurilor pentru **anul 2020**, astfel: **50% pentru reciclarea deșeurilor în gospodării și 70% pentru deșeurile provenite din construcții și demolări**. Așadar, în perioada 2014-2020 sunt necesare o serie de măsuri atât la nivelul județului, cât și la nivelul comunei Ilva Mică, privind atingerea obiectivelor mai sus menționate.

Comuna Ilva Mică este membru asociat al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Deșeuri Bistrița – Năsăud, asociație înființată în anul 2008 și care are ca obiectiv *”să încheie contractul/contractele de delegare cu operatorii, în numele și pe seama unităților administrativ-teritoriale membre implicate, care vor avea împreună calitatea de delegatar, astfel cum este prevăzut de art.30 din Legea nr.51/2006, cu modificările și complătarile ulterioare”*. Compania Vitalia Servicii pentru Mediu SA este operatorul de salubritate desemnat în urma unei proceduri de licitație publică, care începând cu 15 septembrie 2014 colectează deșeurile din întreg județul Bistrița-Năsăud.

3.1.5.4. Arii protejate și bio – diversitate

Biodiversitatea include toate organismele vii care se găsesc pe uscat și în apă. Toate speciile au un rol și constituie „țesătura vieții” de care depindem: de la cele mai mici bacterii din sol, la cele mai mari balene din ocean. Pentru protejarea speciilor pe cale de dispariție, au fost instituite regimuri de protecție specială în zone în care acestea mai trăiesc încă. Importanța biodiversității este esențială atât pentru stabilitatea

(homeostază) mediului natural, cat si pentru stabilitatea sistemelor antropice, de unde rezultă necesitatea imperioasă de conservare a acestora.

Conservarea biodiversității este o condiție fundamentală a dezvoltării durabile.

Funcționarea ecosistemelor este puternic modificată, principalele consecințe fiind reducerea biodiversității (reducerea și chiar dispariția diferitelor specii floristice și faunistice), fragmentarea habitatelor (restrângerea rutelor de migrație și a accesului la surse de hrană), dispariția controlului natural al dăunătorilor, degradarea peisagistică.

Pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud, procesul de despădurire (cea mai profundă intervenție asupra mediului natural) a determinat restrângerea arealului forestier cu efecte în lanț asupra tuturor componentelor mediului: modificarea condițiilor microclimatice și topoclimatice, modificarea regimului de scurgere a apelor, rărirea (dispariția) unor specii de plante și animale.

Someșul Mare Superior este o arie protejată (sit de importanță comunitară - SCI) situată în nord-estul Transilvaniei, pe teritoriul județului Bistrița-Năsăud.

Localizare

Zona a fost declarată sit de importanță comunitară prin Ordinul Ministerului Mediului și Dezvoltării Durabile Nr.1964 din 13 decembrie 2007 (privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România) și se întinde pe o suprafață de 149 hectare.

Descriere

Situl reprezintă o zonă încadrată în bioregiune continentală aflată în lunca râului Someșul Mare; ce conservă habitate naturale de tip: *Păduri dacice de fag (Symphyto-Fagion)*^[7] și protejază specii importante din ihtiofauna țării.

La baza desemnării sitului se află câteva specii (de pești) enumerate în anexa I-a a Directivei Consiliului European 92/43/CE din 21 mai 1992 (privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică), printre care: zglăvoacă (*Cottus gobio*), porcușorul de vad (*Gobio uranoscopus*), chișcar (*Eudontomyzon danfordi*), dunăriță (*Sabanejewia aurata*) și lipan (*Thymallus thymallus*)¹; specii aflate pe lista roșie a IUCN.

Zglăvoacă (*Cottus gobio*)

Căi de acces

Drumul național DN17 pe ruta: Sângeorz-Băi - Ilva Mică - Feldru.

3.2. INFRASTRUCTURA FIZICĂ

3.2.1. TRANSPORT RUTIER

Existența civilizației indiferent de vremurile în care a existat, desfășurarea și progresul activității economice și sociale în general, legăturile și contactul cu alte comunități învecinate sau îndepărtate, nu a fost și nu este posibilă fără existența unor căi de comunicație, a unor mijloace de transport.

Primele căi de comunicație au fost, în Ilva Mică ca și în alte așezări geografice, cărările de munte și plaiurile, ce duceau spre cursul apei Ilvei și a pâraielor ce se varsă în ea, ca și spre locurile de pășunat ale animalelor.

O dată cu creșterea numărului gospodăriilor, oamenii au fost interesați de întreținerea și dezvoltarea acestor cărări și plaiuri, apărând astfel drumurile. Primele informații despre aceste căi superioare de transport ne arată că după cucerirea Daciei de către romani, aceștia au construit și în Transilvania caste de apărare și turnuri de observare. Legătura dintre ele și alte zone ale Daciei era făcută printr-o rețea de drumuri solid construite.

Căi de acces în comună

Drumuri publice:

- drum european: -
- drum national: 2 Km DN 17D
- drum judetean: 15 Km
- drum comunal: 4 Km

Orase apropiate:

- Nasaud - 20 Km
- Sîngeorz-Bai – 7 Km

3.2.2. TRANSPORT FERROVIAR

Calea ferată Ilva Mică-Vatra Dornei este o cale ferată care face legătura între nordul Transilvaniei și Bucovina. Situată pe un traseu muntos deosebit de dificil, este una dintre cele mai importante realizări de inginerie tehnică românească. Are 75,7 km lungime, cu 9 tunele, 12 viaducte mari și mici, 11 poduri mari și 22 poduri mici. Cea mai mare diferență de nivel se înregistrează între stațiile Ilva Mică și Grădinița (501 m). Pe

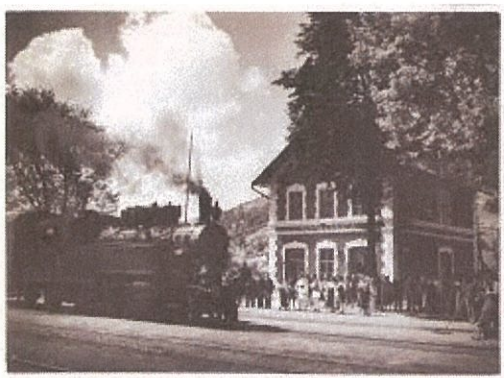
COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

acest traseu circulă trenurile care vin de la Cluj sau Timișoara și merg la Iași sau Galați. Cei 75 km sunt străbătuți de un tren rapid în circa 1 h 33 min.

Construcția căii ferate a început încă din 1923. Deoarece ritmul lucrărilor a fost mult prea lent, la 17 iunie 1937 guvernul a adoptat un decret pentru accelerarea lucrărilor, întrucât nevoile economice și militare deveneau tot mai stringente. Calea ferată a fost dată în exploatare la 15 decembrie 1938.

La momentul construcției, a fost unul din principalele punctele feroviare de legătură dintre Transilvania și Vechiul Regat și a contribuit la unificarea pieței interne a României moderne. A costat peste un miliard lei.

Gara veche din Ilva Mică 1938

În timpul celui de-al doilea război mondial a fost puternic distrusă. A fost reconstruită și redată circulației în 1947.

COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

Gara nouă din Ilva Mică 1947

În 1939, Căile Ferate Române au produs un film documentar intitulat *Linia de cale ferată Ilva Mică - Vatra Dornei*, în regia lui Nicolae Traian Bratu. Filmul cuprindea secvențe animate cu desene ale soluțiilor tehnice. Filmul a fost prezentat la Congresul inginerilor C.F.R. din februarie 1940.

Traseul este următorul: Ilva Mică - Strâmba (km 3) - Leșu Ilvei (km 5) - Poiana Ilvei (km 13) - Măgura Ilvei (km 17) - Ilva Mare (km 24) - Ilva Mică (km 32) - Silhoasa (km 37) - Larion (km 44) - Grădinița (km 50) - Coșna (km 58) - Floreni (km 64) - Dorna Candrenilor (km 67) - Roșu (km 70) - Vatra Dornei Băi (km 74) - Vatra Dornei (km 75).

3.2.3. ENERGIE ELECTRICĂ

La nivelul comunei Ilva Mică, energia electrică acoperă în proporție de 98% gospodăriile. Rețeaua electrică are o lungime de 15 km și 980 de locuințe sunt racordate la ea. Planurile pe viitor sunt folosirea **biomasei**, adică a deșeurilor rezultate în urma prelucrării și exploatării lemnului care reprezintă aproape jumătate din lemnul prelucrat.

3.2.4. ENERGIE TERMICĂ

În acest moment, în comună, nu există alimentare cu gaz metan în Comuna Ilva Mică. energia termica fiind produsă de materialul lemnos.

3.2.5. TELECOMUNICAȚII

Infrastructura de telecomunicații a evoluat foarte mult în ultimii ani în comuna Ilva Mică. În anul 2014 putem vorbi de poștă electronică, Internet și televiziune prin cablu în rețelele Romtelecom, Vodafone, Cosmote. Proporția de acoperire a infrastructurii de telecomunicații în comuna Ilva Mică este de 75%.

3.2.6. CANALIZARE ȘI SERVICII DE SALUBRITATE

Contractul de proiectare și execuție a sistemului de alimentare cu apă și canalizare în Comuna Ilva Mică a fost semnat în data de 18 noiembrie 2014.

Investiția de amploare are un buget pe măsură: 13,8 milioane de lei, fonduri derulate prin Compania Națională de Investiții, finanțarea fiind asigurată în cadrul programului național "Sistem integrat de reabilitare a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, a stațiilor de tratare a apei potabile și stațiilor de epurare a apelor uzate în localitățile cu o populație de până la 50.000 de locuitori" printr-un credit extern furnizat de Banca de Dezvoltare a Consiliului European (61,42%), din bugetul local (19,23%) și din bugetul de stat (19,35%). Indicatorii tehnico-economici din proiect arată că investiția din comuna Ilva Mică presupune o captare de suprafață din pârâul Strâmba, asigurarea unei conducte de aducțiune de apă în lungime de 4.913 metri, a unei stații de tratare a apei potabile de tip compact, a unui rezervor de înmagazinare apă cu o capacitate de 500 metri cubi, amplasat suprateran. De asemenea vor fi puse în funcțiune: o stație de pompare a apei potabile necesare asigurării presiunii la consumatori, o conductă de transport apă potabilă în lungime totală de 7.745 de metri, un sistem de canalizare ape uzate menajere compus din stație de epurare și rețea de canalizare, o stație de epurare nouă, o rețea de canalizare principală pentru ape uzate menajere în lungime totală de 4.271 de metri prevăzută și cu o stație de pompare ape uzate în zona de jos a localității.

În ceea ce privește lungimea rețelei simple de distribuție a apei potabile în anul 2012 a fost de 2,2 km.

Dupa terminarea acestui proiect se vor implementa alte cateva proiecte de extindere alimentare cu apa si canalizare, care vor include absolut toate strazile colaterale ale comunei, investitii care se vor finaliza pana in anul 2020 cu racordarea tuturor locuintelor la rețeaua de apa si canalizare a comunei Ilva Mica.

3.3. INFRASTRUCTURA SOCIALĂ

3.3.1. EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

3.3.1.1. ÎNVĂȚMÂNT ȘI SPORT

În secolul al XVIII-lea, copiii din Ilva Mică erau învățați de preot cântări bisericești și rugăciuni. Este amintită o mănăstire din hotarul Ilvei-Mici.

Secolul al XVIII și XIX satul Ilva Mică a început să angajeze învățători pentru instituirea copiilor, așa-ziși ludimagiștri studioși sau dascăli.

Între anii 1750-1754 în comuna Ilva Mică funcționa un dascăl Grigore al Popii Maței. În 1826-1830 au luat ființă școli comunale naționale pe întreg teritoriul Regimentul II Năsăudean.

În Ilva Mică figurează ca învățător Ioan Pop și Pop Gavril. 1850 Gabriel Nechiti, 1878-1907 Damian Nechiti.

Între 1940-1944 în comună funcționau 5 învățători, 2 români, 4 maghiari, unul concentrat la Școala nr.1, iar la Școala Nr. 2, 3 învățătoare, din care 1 era româncă.

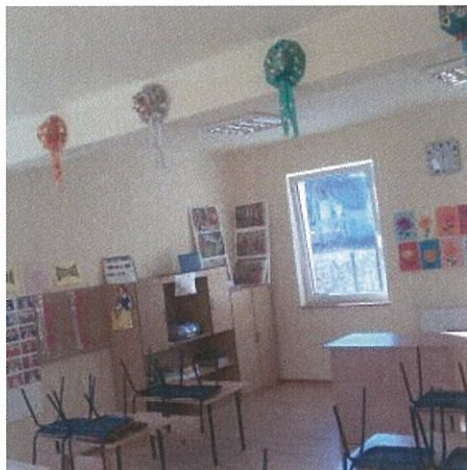
COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

În anul școlar 2000-2001 numărul elevilor era de 532 dintre care 253 în școala primară, 270 la gimnaziu, 60 urmau cursurile școlii profesionale din localitate. Numărul cadrelor didactice era de 47 dintre, care 40 titulari. Dintre aceștia 30 cu studii superioare.

Școala generală nr.2 edificată în 1962 și mărită în 1972 dispunea de 5 săli de clasă, 2 cabinete și un laborator.

Construirea noii gradinite din comuna Ilva Mică a fost un proiect pe care administrația locală a reușit să-l ducă la îndeplinire pe parcursul a trei ani, în anul 2010 fiind o instituție de învățământ modernă și funcțională.

Grădinița cu program prelungit Ilva Mică

Instituțiile de învățământ din comuna Ilva mică sunt:

- Școala Gimnazială nr. 1
- Școala Gimnazială nr. 2
- Grădinița cu program normal nr. 1

- Grădinița cu program prelungit

Școala Gimnazială nr. 1

În luna septembrie a anului 2014 au început lucrările la terenul de sport din incinta Școlii Generale Nr.2 din Ilva Mică, în valoare de aproximativ 300.000 de lei cu tot cu TVA.

Începerea lucrărilor la terenul de sport

Situația învățământului în comuna Ilva Mică, peripada 2009 - 2012, a fost următoarea:

<i>Denumire</i>	<i>Ani</i>			
	<i>Anul 2009</i>	<i>Anul 2010</i>	<i>Anul 2011</i>	<i>Anul 2012</i>
	<i>UM: Număr</i>			
<i>Copii înscriși la grădinițe</i>	139	138	139	119
<i>Elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial</i>	381	373	340	360
<i>Elevi înscriși în învățământul primar</i>	170	184	164	185
<i>Elevi înscriși în învățământul gimnazial</i>	211	189	176	175
<i>Personal didactic grădinițe</i>	7	8	8	4
<i>Personal didactic învățământul primar</i>	10	11	9	10
<i>Personal didactic învățământul gimnazial</i>	18	16	16	17
<i>Săli de clase și cabinete</i>	21	22	22	23
<i>Laboratoare</i>	2	3	3	1
<i>Ateliere școlare</i>	-	1	1	-
<i>Săli de gimnastică</i>	1	1	1	1
<i>PC</i>	30	28	27	16

3.3.1.2. CULTURĂ ȘI RELIGIE

Activitatea cultural-artistică

În comună s-a constituit în 1958-1971 un nou cămin cultural, o sală de cinematograf (actualmente nefolosită), o bibliotecă comunală și 2 biblioteci școlare. Din anul 2006, comuna beneficiază de o „Casă de nunți”.

Biblioteca comunală a avut în anul 1988 un număr de 10137 volume, în anul 2001 doar 7000 de volume.

După anul 2000 activitatea căminului cultural s-a relansat cu participarea unor tineri sufletești și talentați, plini de ambiție conștiință și știință.

Datini, obiceiuri, tradiții, folclor

Ilva Mică este așezată într-o regiune muntoasă, departe de marile centre industriale și culturale, astfel încât graiul și portul păstrează multe din elementele vechi populare. Obiceiurile, portul popular, graiul oamenilor, arhitectură populară, ritualul nunților, al înmormântărilor, botezurile și celelalte tradiții sunt aproape intacte din punct de vedere al conținutului și al modului de manifestare.

Majoritatea caselor vechi, construite din lemn au un coridor în fața numit „târnaș”, care este împodobit cu o garnitură din lemn încrustat cu modele populare. Pereții caselor sunt împodobiți cu farfurii de lut, icoane de sticlă și ștergare înflorate. Mobilierul se compune de obicei din masă, pat și „laviță”.

Casele se compun din 2 sau 3 încăperi. Încăperea în care se intră de afară se numește „tindă”, iar a doua este camera de locuit numită „casă”. Tinda este mică, lipsită

de tavan și chiar și de ferestre. Odaia de locuit, ca și tinda nu este podită și are 4-5 ferestre mici. Cuptorul este așezat în colțul de lângă peretele despărțitor și este atât de mare, încât ocupă un sfert din suprafața odăii. El este compus din două părți: vatra liberă și un cuptor de fier care se numeste „platen“. Deasupra vetrei se află un coș piramidal care duce fumul în pod sau în tindă.

Motivele locale ce împodobesc ștergarele și covoarele(țoluri) se compun din elemente florale, alături de cele de faură, lucrate într-un colorit viu și modelate foarte expresiv. Materialul folosit pentru țesutul covoarelor este în special lână, iar ștergarele sunt țesute din fir de bumbac.

Tot din material de bumbac și cânepă sânt confecționate și costumele naționale tradiționale. Astfel, bărbații poartă pantaloni albi de pănură („cioareci“) și cămașă de bumbac lungă, peste care se încheie cureaua. Pieptarele din piele de oaie pe care le poartă bărbații și femeile, sunt de două feluri: „înfundate“și „despărțite“ iar pe deasupra se poartă „gubul“din pănură de culoare neagră.

Pe cap bărbații poartă pălării cu boruri mari, întâlnite în întreaga vale a Someșului, iar mai nou pălării de prăvălie de culoare închisă. În zilele de lucru, încălțăminte obișnuită este opinca, iar în zilele de sărbătoare se poartă bocanci și cizme. Iarna se poartă cojoace din piele de oaie, care apără de frig și de vânturile puternice.

Femeile în vârșă poartă pe cap baticuri („nafrămi“)negre și pieptare negre, iar în picioare poartă opinci, ghete sau cizme (ciobote). Fetele se îmbracă cu pieptare din Brason (catifea neagră). Mânecele cămășii („piept“),cât și „poalele“sunt cusute cu flori(„pene“), care contrastează cu florile de pe nafrămi. Tinerii poartă pe cap pălării pe care se pun „gerdănele“ făcute din mărgelile mici, iar la pălării sunt prinse una sau două pene de păun (păunița).

HORA

Dansurile și jocurile specifice comunei Ilva Mică nu diferă mult de felul în care se joacă în toate satele de pe valea Someșului. Două jocuri sunt mai importante: de mână și de învârtit, al căror ritm este însă mai vioi decât în celelalte sate din jur. Orchestra este formată din trei ceterași: „primașul”-care cânta la vioară, „contralăul”- cântă cu „bracea”și „gordunașul”, care acompaniază la contrabas. Uneori apare și un acordeon sau un taragot.

NUNTA

Este unul din obiceiurile care din păcate a început să se piardă elementele tradiționale. Perechile de tineri căsătoriți își alegeau mai mulți nași: de obicei opt. Patru din partea miresei și patru din partea mirelui. Celebrarea căsătoriei religioase se face în biserică de către preot. Invitațiile la nuntă se fac cu „cemători”: fete și băieți aleși de mire și de mireasă. Aceștia se deplasează cu o zi înainte pe la casele sătenilor (băieți călare pe cai împodobiți cu flori și și ștergare) cerându-le să poftească la nuntă.

În ziua cununiei alaiul mirelui se duce la nași și împreună cu aceștia se îndreaptă spre biserică. În urma mirilor merg nașii, apoi feciorii și fetele. Unul dintre feciori poartă steag împodobit cu spice de grâu, maramă și clopoțele care se agită („joacă”) deasupra tinerei perechi.

Petrecerea ce se încheie abia a doua zi dimineața cuprinde printre alte „făgădașul”de la miezul nopții (strânsul banilor, cântecul găinii, spălatul nașilor și jocul miresei în bani).

ÎNMORMÂNTAREA

E adusă la cunoștința localnicilor de către clopotele din turla bisericii, care trag trei zile. Pentru adulți se trag clopotele mari, iar pentru copii un singur clopot mic.

Moartea prematură este deplânsă de bocitoare, care își arată în versuri durerea. Oamenii însoțesc sicriul („sălașul”) cu capul descoperit pâna la groapă. În timpul oficierei slujbei de înmormântare se împart celor apropiați batiste sau ștergaruri și lumânări. Rudele apropiate și cei ce poartă sicriul, prapurii, sfeșnicele și crucea primesc ștergare cusute în culori închise. Convoiul mortuar se întoarce de la cimitir la casa decedatului, unde are loc „pomana săracilor”. La 5-6 săptămâni după înmormântare se face „prohodul”. Familia și rudele apropiate poartă doliu pâna la un an.

DESCRIEREA STÂNEI

Stâna cuprinde coliba, hăurul, comarnicul. Coliba se construiește din bârne în formă dreptunghiulară respectând casele arhaice țărănești. Păcurarii stânelor dispun de condiții dificile de viață ele fiind ogândite în folclorul păstoral. Coliba este construită din bârne, alcătuită dintr-o încăpăre sau două de mărimi diferite (depinde de marimea stânei).

Stâna propriu-zisă, unde se prepară cașul și urda și doarme baciul, strungașul și mulgătorii. Bârnelor de molid înclăiat stănește este acoperit cu draniță. Pe jos se așterne podele dar se mai găsește scoarță de brad. Deasupra vetrei căptușită cu piatră se lasă o deschizătură pe unde iese fumul. Pereții laterali se numesc zalaze. Cel din spate dosul colibei, iar cel din față orientat spre povârnișul muntelui (povârneală). Lângă peretele din dos se află polița cu uneltele stânei.

În față colibei se află Haurul construit din răzlogi. În staur sau târla oilor se pune crivala (un par de 50-60cm) înfipt în pământ cu 3-4 cruci în vârf.

Alături de colibă se construiește comarnicul pe care se pune cașul la uscat. Acesta este alcătuit din 4 pari de 2 m deasupra cărora sub un acoperiș înclinat de dranițe se așează o leasă împletită. Pe clenciurile parilor se agață strecurătorile cu caș pentru a se scurge după care cașul se pune la copt pe leasa comarnicului.

În funcție de numărul de oi la o stână se angajează un baci pentru prepararea produselor lactate, 3-4 păcurari, 1-2 strungași.

Uneltele stânii: găleți de muls și de apă, cupele, felea, budăcile, bărbânțele, fedeleșurile, căldarea, lingura mare, fintălaul, stecurătorile, carâmb, cumpăna. Din lapte de oaie baciul prepară caș, urdă, lapte acru, caș cu jântuit.

Biserici

Istoria Parohiei greco – catolice Sf. Apostoli "Petru și Pavel" din Ilva Mică

Data înființării parohiei nu se cunoaște cu precizie. Ea trebuie situată în jurul anului 1438 când s-a înființat comuna Ilva Mică. În perioada următoare documentele atestă existența în localitatea Ilva Mică a unei biserici ortodoxe. Parohia ortodoxă a devenit greco-catolică, în urma unirii cu Biserica Romei (1698-1701). Biserica greco-catolică din Ilva Mică a fost construită de către laicul Andronic Petercza, ajutat de sat, cu 50 de ani înainte de vizitația canonică a episcopului greco-catolic Atanasie Rednic din anul 1768.

Parohia greco-catolică Ilva Mică făcea parte din Vicariatul greco-catolic al Rodnei, ce aparținea Episcopiei greco-catolice Făgăraș (1842). Între anii 1867 – 1948, parohia a făcut parte din Vicariatul greco-catolic al Rodnei, ce aparținea Episcopiei greco-catolice de Gherla.

În anul 1948 parohia a trecut la ortodoxie. În perioada 1948 - 1968 parohia a funcționat în cadrul Protopopiatului ortodox Năsăud, ce făcea parte din Episcopia ortodoxă a Vadului, Feleacului și Clujului, în prezent fiind retrocedată greco – catolicilor (reconstruită în 1994).

COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

Biserica ortodoxă veche, 1875

Biserica ortodoxă nouă, 1992 - 1999

Biserica penticostală BETANIA Ilva Mică

Structura populației pe confesiuni:

ORTODOCSI	2881	2 biserici
GRECO - CATOLICI	31	1 biserică
PENTICOSTALI	268	1 biserică
ALTE RELIGII	22	-
NEDECLARATĂ	20	-

Structura populației pe etnii:

Români	3221
Maghiari	1
Rromi	-
Altele	-

3.3.2. SĂNĂTATE ȘI ASISTENȚĂ SOCIALĂ

Sistemul de sănătate este un sector foarte important în politicile publice la nivel național. Problemele existente în sistemul național se reflectă și la nivel local, astfel că numărul redus de cabinete medicale, lipsa spațiilor și a dotărilor corespunzătoare pentru cabinete medicale înmulțesc problemele în localitățile mici

Reforma în domeniul sănătății în România este reglementată prin Legea nr. 95 din 14 aprilie 2006, care a suferit numeroase modificări de-a lungul timpului. Potrivit acestui act normativ scopul asistenței de sănătate publică îl constituie promovarea sănătății, prevenirea îmbolnăvirilor și îmbunătățirea calității vieții.

Comuna Ilva Mică până în anul 1947 a fost deservită de un singur medic, care activa în 5 comune. Din 1947 s-a constituit dispensarul sătesc și dispensarul de întreprindere cu staționar C.F.R. În anul 1966 erau 4 medici, 2 asistenți medicali și 3 surori. În anul 2000-2001 există 1 medic generalist, 1 medic stomatolog, 2 asistente la circa comunală și 1 asistent la staționarul C.F.R.

În prezent, în Ilva Mică există un dispensar modern, dat în folosință în anul 2013 și care adăpostește la parter două cabinete și spațiile aferente pentru medicii de familie, o farmacie și un cabinet stomatologic, în timp ce la mansardă au fost amenajate două apartamente de serviciu pentru cadrele medicale. Investiția a fost executată cu fonduri de la bugetul local, în sumă de la 1,278 milioane, fără TVA. Din păcate, comuna nu are încă în dotare o ambulanță funcțională pentru cazurile de urgență

Asistența socială în comuna Ilva Mică. este asigurată prin intermediul compartimentului specializat din cadrul primăriei .

Procesul de **incluziune socială** reprezintă un ansamblu de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniul protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării –comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii,

destinate combaterii excluziunii sociale și asigurării participării a persoanelor la toate aspectele economice, sociale, cultural și politice a societății.

Măsurile de prevenire și combatere a sărăciei și riscului de excluziune socială se înscriu în cadrul general de acțiuni multidimensionale ale procesului de incluziune socială prin care se asigură oportunitățile și resursele necesare pentru participarea persoanelor vulnerabile în mod deplin la viața economică, socială și culturală a societății, precum și la procesul de luare a deciziilor care privesc viața și accesul lor la drepturile fundamentale.

Pentru prevenirea și combaterea sărăciei și riscului de excluziune socială, statul, prin politicile inițiate asigură accesul persoanelor vulnerabile la unele drepturi fundamentale, cum ar fi: dreptul la locuință, la asistență socială și medicală, la educație și la loc de muncă și instituie măsuri de sprijin conform nevoilor persoanelor, familiilor și grupurilor defavorizate. Astfel, persoanele singure și familiile care nu dispun de resursele necesare pentru satisfacerea unui nivel de trai minimal au dreptul la beneficii de asistență socială și servicii sociale, acordate în funcție de nevoile identificate ale fiecărei persoane sau familii. Nivelul de trai minimal reprezintă limita exprimată în lei care asigură nevoile de bază cum ar fi: hrana, îmbracaminte, igiena personală, menținerea și salubritatea locuinței și se calculează în raport cu pragul sărăciei conform metodologiei utilizate la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene.

Principala formă de sprijin pentru prevenirea și combaterea sărăciei și riscului de excluziune socială este **venitul minim garantat**, acordat din bugetul de stat prin Legea nr. 416/2001, ca diferență între nivelurile prevăzute prin lege specială și venitul net al familiei sau al persoanei singure realizat ori obținut într-o anumită perioadă de timp, în scopul garantării unui venit minim fiecărei persoane.

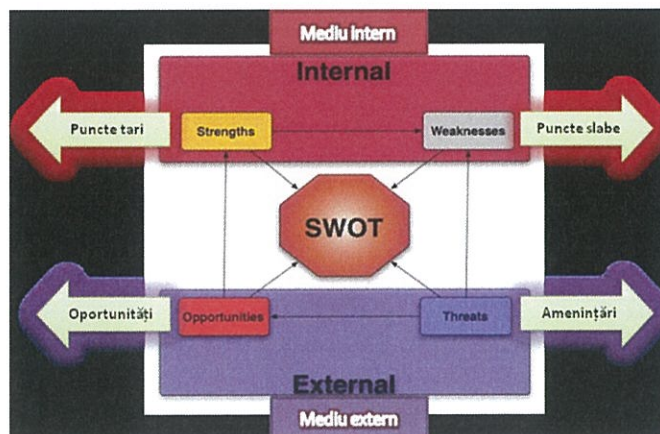
Programul de politici destinate cunoașterii și prevenirii situațiilor care determină marginalizarea socială se realizează cu participarea instituțiilor publice, a comunităților locale, a reprezentanților organizațiilor patronale și sindicale și a reprezentanților societății civile.

CAPITOLUL IV

ANALIZA SWOT A COMUNEI ILVA MICĂ

Analiza SWOT este un tip de analiză ce vizează potențialul de dezvoltare al unei zone la un moment dat. Ea presupune ca orice imagine a viitorului să pornească de la o evaluare atentă și corectă a datelor prezentului. Comunitățile locale, asemenea indivizilor, își proiectează așteptările, năzuințele dar și temerile într-un viitor pe care doresc să-l cădească pe baze cât mai sigure. Pentru a ajunge la nivelul de bunăstare dorit, acestea trebuie să folosească la maximum punctele forte de care dispun (ca date interne) și să sesizeze prompt, iar apoi să valorifice, oportunitățile pe care mediul social, economic, politic sau geografic le presupune (ca date externe). Dar, în același timp, comunitățile trebuie să-și cunoască punctele slabe, să le remedieze cât mai repede cu putință și să fie atente la amenințările pe care mediul extern le ridică. Schema conceptuală descrisă stă la baza unei analize **SWOT** (**S**trenghths – Puncte tari; **W**eaknesses – Puncte slabe; **O**ppotunities – Oportunitati; **T**hreats – Amenintari).

În vederea alegerii alternativelor strategice optime, s-au analizat patru opțiuni de acțiune strategică, după cum urmează:

1. Strategii de tip **SO**, care utilizează avantajele zonei pentru a profita la maxim de oportunitățile oferite de mediul extern;
2. Strategii de tip **WO**, care depășesc slăbiciunile zonei pentru a profita la maxim de oportunitățile oferite de mediul extern;
3. Strategii de tip **ST**, care utilizează toate avantajele zonei pentru a evita sau minimiza amenințările mediilor exterioare;
4. Strategii de tip **WT**, care minimizează slăbiciunile zonei și evită sau minimizează amenințările mediilor exterioare.

În urma analizei s-a hotărât ca cele mai bune alternative strategice pentru comuna Ilva Mică sunt cele de tip **SO** și **ST**, ele răspunzând cel mai bine dezideratului unei dezvoltări durabile în folosul nemijlocit al cetățenilor. Prezentăm, în cele ce urmează, rezultatele analizei SWOT a potențialului de dezvoltare a comunei Ilva Mică.

ANALIZA SWOT - INFRASTRUCTURA ECONOMICĂ**4.1. ANALIZA SWOT AGRICULTURĂ, DEZVOLTARE RURALĂ, INDUSTRIE**

Puncte tari	Puncte slabe
• Posibilitatea procurării de pe plan local a materiei prime în domeniul prelucrării și industrializării lemnului • Existența unor structuri de dezvoltare a activităților de creștere a animalelor • Efective mari de animale (vacii de lapte, ovine, porcine, păsări) • Bună dezvoltare a sectorului privat de exploatare și prelucrare primară a lemnului • Orientarea spre piețele externe a firmelor din industria prelucrătoare • Poluarea chimică a terenului agricol este mai redusă decât în alte zone ale țării și decât în multe zone ale Europei • Clima este favorabilă pe parcursul anului pentru agricultură • Populația disponibilă pentru forță de muncă în agricultură și zootehnie • Practicarea agriculturii ecologice • Zonă cu potențial pentru biomasă energetică forestieră • Existența industriei de exploatare a lemnului • Asigurarea serviciilor silvice de către Ocolul Silvic	• Procesele de exploatare și prelucrare primară a lemnului nu au întotdeauna la dispoziție tehnologia și utilajele necesare (firmele mici) • Nu este dezvoltată prelucrarea secundară a lemnului. • Desfacerea produselor agricole este dificilă. Nu există spații special amenajate doar pentru producătorii care vor să-și vândă produsele. • Lipsește un sistem de marketing pentru produsele locale cum ar fi pâine tradițională, produse lactate, miere ecologică, apă minerală, țuică • Lipsa unor sisteme de exploatare a plantelor din flora spontană (ciuperci, fructe de pădure, plante medicinale) • Rentabilitate scăzută a activităților agricole datorată fărâmițării terenurilor, unităților productive mici, mecanizării reduse • Practicarea agriculturii și zootehniei de subzistență • Media de vârstă ridicată a celor ce se ocupă de agricultură și zootehnie
Oportunități	Amenințări
• Posibilitatea dezvoltării de micro-fabrici în industria alimentară pentru produse lactate și produse din carne • Posibilități de diversificare a speciilor forestiere • Crearea de legături parteneriale interne	• Dezechilibrele balanței comerciale cu accent pe importurile de produse agricole care periclitizează valorificarea produselor autohtone la prețuri eficiente, aducătoare de profit • Evoluția demografică și migrația

și internaționale între societățile de exploatare și prelucrare a masei lemnoase • Folosirea biomasei forestiere rezultată în urma proceselor de prelucrare a lemnului, în scop energetic • Practici de agricultură durabilă • Asocierea producătorilor • Îmbunătățirea practicilor agricole și zootehnice • Eco-agricultura • Subvențiile din agricultură și zootehnie • Crearea de noi facilități pentru localnici și tinerele familii pentru a nu părăsi zona • Fonduri pentru dezvoltarea gospodăriilor mici • Potențial pentru dezvoltarea următoarelor ramuri industriale: prelucrarea superioară a lemnului, valorificarea produselor animaliere, valorificarea fructelor de pădure și a plantelor medicinale, dezvoltarea industriei de artizanat • Posibilități de dezvoltare a industriei de stocare și prelucrare a ciupercilor și fructelor de pădure • Posibilitatea producerii și promovării produselor alimentare și alcoolice BIO (țuică, pâine, lactate) • Posibilități de dezvoltare a celor mai diverse forme de turism • Existența fondurilor europene disponibile prin fondurile structurale și de dezvoltare rurală • Subvențiile pentru agricultori prin FEGA și FEADR	populației în străinătate reduce șansele asigurării pe termen mediu a forței de muncă • Concurența acerbă la nivel european și constrângerile impuse de Comisia Europeană • Migrarea tinerilor către zona urbană • Valorificarea necorespunzătoare a producției agricole • Necunoașterea legislației în domeniul agriculturii și a oportunităților de accesare a fondurilor comunitare
--	---

4.2. ANALIZA SWOT MEDIUL DE AFACERI ȘI CAPITALUL UMAN

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
• Cost redus al forței de muncă • Nivel ridicat al gradului de calificare în anumite domenii ce țin de tradițiile locale (agroturism, exploatarea și prelucrarea lemnului) • Ospitalitatea recunoscută a locuitorilor comunei Ilva Mică • Existența resurselor umane la nivelul localității • Existența spațiilor pentru deschiderea micilor afaceri • Tradiții locale în creșterea animalelor • Existența industriei de prelucrare a lemnului și a laptelui • Dezvoltarea continuă a turismului, agroturismului și a ecoturismului • Existența unei comunități de afaceri locale, în fază incipientă, reprezentată prin câteva societăți comerciale și persoane fizice autorizate cu activitate în zonă • Localizarea în apropierea unor orașe (Vatra Dornei, Năsăud, Bistrița) • Existența stației CFR în localitate	• Prezența procesului de îmbătrânire a populației • Interesul slab al companiilor locale în crearea de locuri de muncă • Implicare în agricultura de subzistență a unui procent semnificativ din populația activă • Procent semnificativ din populația activă implicat în exploatarea resurselor primare (lemn) • Mediu competitiv real (economic, educațional) în formare, ceea ce se traduce în performanțe moderate ale resursei umane • Cultura organizațională în formare; grad redus de dinamism în alocarea responsabilităților în cadrul firmelor • Spirit antreprenorial redus / în formare • Tendința de nedeclarare a veniturilor / evitare a obligațiilor fiscale (la toate nivelurile) • <i>Spirit/ inițiativă antreprenorială redusă în rândul tinerilor</i> • <i>Lipsa cunoștințelor specifice dezvoltării unei afaceri</i> • <i>Lipsa unui sistem de instruire specifică a comunităților rurale</i> • <i>Slaba dezvoltare a infrastructurii specifice formării profesionale a adulților</i> • <i>Lipsa locurilor de muncă pentru absolvenți</i> • <i>Lipsa unei oferte satisfăcătoare de locuri de muncă pentru persoanele cu pregătire superioară</i> • <i>Diversitate redusă a mediului de afaceri (orientare în principal spre prelucrarea lemnului)</i> • <i>Orientare majoritară spre clienți locali</i>

COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

	• Activitate de marketing redusă a societăților comerciale locale • Parcelarea terenului duce la productivitate scăzută, deoarece suprafețele agricole nu pot fi întotdeauna lucrate mecanizat
Oportunități	Amenințări
• Grad de atractivitate relativ ridicat pentru investiții • Puncte de atracție turistică numeroase ce pot fi valorificate local prin activități economice specifice (afaceri mici/de familie) • Patrimoniu cultural care poate fi valorificat de către localnici în scop turistic prin activități economice specifice • Finanțări pentru proiecte de formare a adulților • Existența unor exemple de succes ale unor localnici cu inițiativă • Implicarea autorităților locale în problemele localității, deschidere către realizarea de parteneriate • Orientarea parțială spre turiști ca potențiali clienți • Posibilitatea revigorării sectorului meșteșugurilor tradiționale	• Migrația externă din cauza vizării de venituri mai mari în străinătate • Migrarea tinerilor către zonele urbane • Grad redus de succes a serviciilor de ocupare și formare profesională (din cauza mentalității anumitor generații, lipsa disponibilității de învățare sau de a plăti etc.) • Dificultate în obținerea de finanțări pentru dezvoltarea de mici afaceri • Birocrație excesivă în obținerea de finanțări nerambursabile • Estomparea tradițiilor locale, odată cu trecerea timpului • Creșterea șomajului în rândul tinerilor absolvenți • Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă

4.3. ANALIZA SWOT TURISM – POTENȚIAL TURISTIC ȘI VALORIFICAREA ACESTUIA

Puncte tari	Puncte slabe
• Poziționare strategică importantă, la granița dintre Transilvania și Bucovina, cu acces rutier spre dinspre (Depresiunea Ilvei), Piatra Fântânele (Pasul Tihuța), Șanț (Pasul Rotunda) și acces feroviar Ilva Mică-Vatra Dornei • Localizare geografică propice turismului prin existența diversificată a formelor de	• Proiecte terminate, dar nefolosibile (Centrul de Informare Turistică, din cauza blocării posturilor, rețeaua de apă și canalizare – nefuncțională încă) • Slaba popularizare a atracțiilor turistice • Inexistența unităților de cazare în Ilva Mică • Lipsa de educație a populației din mediul

relief • Existența unor atracții naturale importante în comună și în imediata apropiere (parcuri naționale - zone protejate) • Accesibilitatea traseelor turistice • Existența punctelor de belvedere • Existența unor elemente de arhitectură a comunei și a unor elemente de patrimoniu cultural • Prezența (încă redusă) a agro și eco-turismului • Păduri bogate în faună și floră, propice turismului cinegetic și botanic • <i>Existența izvoarelor de ape minerale</i> • <i>Existența patrimoniului cultural și istoric</i> • <i>Grad (încă) ridicat de manifestare a specificului și a autenticității comunei</i> • <i>Tradiții specifice regiunii</i> • <i>Pitoresc / naturalețe a unor oameni în vârstă, care pot deveni actori cheie în turism</i> • <i>Existența pârtiei de schi dotată cu teleschi</i> • <i>Infrastructura învechită / degradată dar atractivă peisagistic a căii ferate Regna sau Ilva Mică-Vatra Dornei</i> • <i>Biserici și mănăstiri renumite în zonă</i> • <i>Promovarea turismului în zonă prin Centrul de Informare Turistică Ilva Mică</i> • <i>Arhitectura satului (încă) bine conservată</i> • <i>Ospitalitatea localnicilor</i> • <i>Posibilitatea de a experimenta stilul de viață rural, tradițional</i> • <i>Existența festivalurilor de tradiții și folclor pe teritoriul comunei</i>	rural privind posibilitatea practicării turismului rural și absența pachetelor turistice pe acest segment • Lipsa personalului calificat în turism: manageri, ghizi turistici • Traseele montane nesemnificate din punctul de acces cu transportul public (gară, centrul comunei) • Nici un traseu amenajat de mountainbiking • Lipsa traseelor tematice • Infrastructura de transport slab dezvoltată • Pășunat excesiv în zonele montane (stânele deteriorează vegetația alpină și solul alpin) • Activitățile anexe pășunatului dăunează mediului și turismului (câinii ciobanești atacă animalele salbatice de mici dimensiuni sau turiștii) • Interesul redus pentru sport al localnicilor • Vânatul în exces (efectivele de animale sălbatice sunt uneori "supraevaluate") • Inexistența/neaplicarea legislației care să interzică activitățile de off-road în zonele naturale • <i>Insuficienta promovare și organizare a festivalurilor folclorice și de tradiții în comună</i> • <i>Insuficienta utilizare a mijloacelor informatice și a internetului pentru informare și marketing</i> • <i>Lipsa târgurilor de obiecte decorative, tradiționale, lucrate manual, în comună</i> • <i>Lipsa unor circuite turistice de vânătoare, pescuit și agrement (drumeții, plimbări cu sania sau cu caleașca)</i> • <i>Lipsa ideii de dezvoltare a turismului în armonie cu mediul natural, prin tabere, programe educaționale în natură, acțiuni de reîmpădurire, ecologizare, protecție a mediului natural</i>
--	---

Oportunități	Amenințări
• Zonă de dezvoltare propice diferitelor tipuri de turism: de tranzit, istoric, cultural, de relaxare și agrement, cinegetic, botanic, de tratament, sportiv, religios • Crearea unei baze de date în format electronic pentru pensiunile din Ilva Mică • Mediul natural și antropic propice înființării campingurilor • Potențial ridicat pentru dezvoltarea în special a agroturismului și ecoturismului • Posibilitatea conservării tradițiilor și meșteșugurilor populare • Crearea de locuri de muncă pe plan local prin practicarea turismului • Oferirea serviciilor de calitate la un preț mai scăzut decât în alte țări • Amenajarea unor case de vacanță cu ajutorul parteneriatului public-privat • Valorificarea potențialului turistic al comunei • Practicarea unui turism integrat, cu pachete turistice variate • Realizarea de programe de instruire pentru practicanții agroturismului și ecoturismului • Existența fondurilor structurale, de coeziune, europene pentru promovarea și practicarea turismului rural • Prețuri foarte atractive pentru turiștii / drumeții străini • Clima benefică (atât pentru activități de vară cât și pentru cele de iarnă) • Oportunități de finanțare prin fonduri publice (pensiuni, rețele de turism etc.) • Trend ascendent pentru sporturi precum mountainbiking și interes ridicat pentru biciclete (în ultima perioadă vânzările de biciclete au crescut foarte mult la nivel național)	• Lipsa de politici coerente la nivel regional și național pentru acordarea de facilități tinerilor cu inițiative antreprenoriale • Lipsa investițiilor statului în dezvoltarea și promovarea obiectivelor culturale, expozițiilor muzeale sătești • Migrația externă în special a tinerilor • Cadru legislativ instabil în ceea ce privește accesarea fondurilor europene • Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbări • Modul dificil de accesare a fondurilor europene de către persoanele fizice • Braconajul • Defrișările ilegale și legale • Imaginea relativ deficitară a României (siguranță, curățenie)

• <i>Potențial pentru dezvoltarea industriei de artizanat</i> • <i>Este în pregătire la nivel județean programul Turism montan în nordul Carpaților Orientali, cu finanțare UE</i> • <i>Existența fondurilor europene disponibile prin fondurile structurale și de dezvoltare rurală</i>	
--	--

4.4. ANALIZA SWOT MEDIU

Puncte tari	Puncte slabe
• Resursa de apă din râuri, pâraie și lacuri asigură acoperirea în procent de 100% a consumului de apă a populației comunei • Apa din râul Ilva și afluenții acestuia de pe întreg cuprinsul comunei este calitativ și cantitativ la un nivel acceptabil • Existența stației de epurare și rețelei de canalizare • Existența sistemului centralizat de alimentare cu apă • Existența stației de clorinare a apei • Grad de poluare scăzut • Folosirea redusă a pesticidelor și nefolosirea organismelor modificate genetic în agricultură • Regularizarea Văii Ilva și a câtorva afluenți, curățarea râului și a pâraielor de aluviuni • Derularea de acțiuni de conștientizare și programe ecologice la nivelul comunei • Monitorizarea stării de sănătate a populației în raport cu factorii de mediu • Firmele din zonă conștientizează importanța aspectelor de mediu • Deschiderea autorităților locale față de	• Existența solurilor acidifiolate, sărăturate • Folosirea pesticidelor în agricultură de către unii producători • Lipsa unor studii la nivel local care să evidențieze impactul aspectelor de mediu asupra sănătății comunității • Sistem integrat de management al deșeurilor insuficient dezvoltat • Grad scăzut de reciclare și valorificare a deșeurilor • Restrângerea arealului forestier cu efecte în lanț asupra tuturor componentelor mediului • Existența suprafețelor defrișate pentru accesul la resurse ale solului și subsolului • Insuficienta colectare selectivă a deșeurilor menajere și nemenajere, în vederea reciclării • Neexistența unei rampe ecologice care să deservească comuna • Generarea de cantități semnificative de resturi vegetale și gunoi de grajd în cadrul desfășurării de activități agricole și zootehnice • Grupurile sociale din gospodăriile individuale, în majoritatea cazurilor, sunt construite impropriu în apropierea

problemele de mediu ale comunei • Disponibilitatea unităților de învățământ de a iniția și participa la activități de educație ecologică • Dotarea cu europubele a tuturor gospodăriilor și blocurilor din comună • Implementarea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor • Existența infrastructurii necesare pentru intervenții în caz de urgență • Existența pe teritoriul comunei a unor importante suprafețe silvice • Existența a numeroase specii de floră și faună • Existența ariilor de interes național, protejate prin lege • Repopularea zonelor defrișate sau a pădurilor în prag de dispariție cu puiști	fântânilor sau a surselor de apă, nefiind protejate prin betonarea pereților • Poluarea prin depozitarea animalelor decedate în locuri neamenajate • Dezvoltarea construcțiilor fără a ține cont de posibilitățile de alimentare cu apă potabilă și de evacuarea apelor uzate • Existența zonelor inundabile, în sezon ploios • Relief deluros, neprielnic agriculturii vegetale
Oportunități	Amenințări
• Elaborarea unor studii de fezabilitate pentru exploatarea eficientă a tuturor resurselor • Colaborare internă și externă pe probleme de mediu • Dezvoltarea de proiecte de mediu în parteneriat public-privat • Posibilitatea obținerii de fonduri nerambursabile din programele europene aferente Fondurilor Structurale, de coeziune și dezvoltare rurală și regională. • Existența unui cadru favorabil introducerii surselor de energie alternativă (solare, biomasă) • Posibilitatea accesării de fonduri pentru investiții în realizarea de perdele de protecție pentru diminuarea pulberilor din atmosferă • Utilizarea izvoarelor de ape minerale cu efect curativ • Promovarea practicilor de agricultură	• Cadrul legislativ relativ instabil • Lipsa informațiilor legate de normele europene de mediu în rândul micilor întreprinzători • Persistența mentalității de indiferență față de protecția mediului • Suprafața de pădure în ușoară scădere • Costuri ridicate pentru implementarea programelor de mediu și/sau modernizarea echipamentelor industriale • Suport social încă slab cu privire la colectarea selectivă a deșeurilor • Număr relativ redus de agenți economici care au preocupări legate de introducerea standardului ISO 14000 în probleme de management de mediu • Intervenții necontrolate sau de calitate îndoielnică ale firmelor, care duc la deteriorarea mediului natural • Exploatarea masivă a resurselor pădurii, periclitează echilibrul natural și

ecologică	<i>potențialul economic de perspectivă a comunei</i>
• Posibilitatea încheierii de parteneriate cu administrații publice locale învecinate în domeniul managementului deșeurilor • Risc scăzut al producerii fenomenelor naturale extreme: inundații, secete, cutremure, etc	• Numărul mare al societăților cu profil de exploatare a masei lemnoase prezente în comună • Dispariția habitatului natural pentru anumite plante sau animale protejate, Dispariția unor specii de plante și animale protejate

ANALIZA SWOT – INFRASTRUCTURA FIZICĂ

4.5. ANALIZA SWOT TRANSPORT, ENERGIE, TELECOMUNICAȚII, CANALIZARE

<i>Puncte tari</i>	<i>Puncte slabe</i>
• <i>infrastructura rutieră în continuă dezvoltare prin accesare de fonduri Guvernamentale dar mai ales Europene</i> • <i>modernizarea drumuri forestiere de mare interes din comună</i> • existența structurii de cale ferată cu ecartament normal care face legătura și cu localitățile din estul și din vestul țării • existența căii ferate forestiere Ilva Mică - Ilva Mare cu ecartament îngust, favorabilă atracției turistice, precum și a căii ferate Ilva Mică – Vatra Dornei • servicii de salubritate funcționale • infrastructură de electricitate funcțională în proporție de 98% • infrastructură de telecomunicații funcțională: internet, televiziune prin cablu, telefonie digitală	• <i>izolare față de coridoarele europene</i> • existența unei porțiuni importante de drum comunal nemodernizat • inexistența pe anumite porțiuni a trotuarelor și a parcarilor • existența drumurilor forestiere nemodernizate • zonă fără acces la gaz metan • infrastructura de apă și canalizare care nu acoperă încă 100% din nevoile comunei • alimentarea insuficientă cu energie termică a comunei (în acest moment se folosește biomasa doar pentru încălzirea sălii de sport, celor două noi blocuri ANL și a noii creșe) • infrastructura de comunicații – acoperire 75% • nu există colectare selectivă a tuturor deșeurilor

• comuna străbătută de drumul județean DJ 172 D • parteneriate dintre autoritățile locale și cele din localitățile învecinate pentru inițierea și derularea proiectelor de infrastructură	
Oportunități	Amenințări
• folosirea fondurilor guvernamentale și europene pentru infrastructura fizică a comunei, în vederea acoperirii a 100% din necesarul acesteia • infrastructura de apă și canalizare – perspective de realizare 100% • folosirea biomasei (deșeurilor rezultate din prelucrarea lemnului) pentru a produce energie termică și energie electrică pentru toată comuna • crearea unei rețele de gaze naturale	• resurse financiare proprii insuficiente pentru co-finanțarea proiectelor prin Fonduri Europene

ANALIZA SWOT – INFRASTRUCTURA SOCIALĂ

4.6. ANALIZA SWOT SĂNĂTATE, ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIE

Puncte tari	Puncte slabe
• Existența unui Dispensar Medical Uman renovat și modernizat • Existența cabinetelor medicale de familie, a unui cabinet stomatologic și a 2 puncte farmaceutice, cu personal calificat • Existența învățământului preșcolar, primar și gimnazial, precum și a grădiniței de copii cu program prelungit • Existența Bibliotecii Publice și a celei Școlare • Rata scăzută a abandonului școlar • Interesul crescut al cadrului didactic în	• Dificultăți privind accesul la medicamente și tratamente corespunzătoare datorită resurselor limitate • Inexistența unui centru de îngrijire a persoanelor vârstnice sau cu handicap • Lipsa dotărilor cu aparatură performantă a cabinetelor medicale existente • Lipsa de cunoaștere a serviciilor de planificare familială • Lipsa unui spațiu pentru desfășurarea unor programe de tip “școală după școală” sau “a doua șansă”

educarea și formarea copiilor • Infrastructură și dotări reabilite recent, adecvate desfășurării în bune condiții a procesului instructiv-educativ • Personal didactic calificat • Proiecte educaționale derulate la nivelul unităților de învățământ din comună • Comunitatea locală este implicată în viața școlii și în deciziile care privesc elevii și preșcolarii	• Resurse financiare reduse în ceea ce privește educația • Număr redus de personal în administrația publică
Oportunități	Amenințări
• Existența fondurilor structurale care urmăresc dezvoltarea infrastructurii de sănătate • Atragerea de fonduri din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 • Acces la cursuri de perfecționare și pregătire profesională pentru toate cadrele didactice	• Îmbătrânirea populației și migrarea forței de muncă tinere • Birocrația exagerată în asigurarea serviciilor medicale • Lipsa cronică a fondurilor de sănătate la nivelul țării (Ministerul Sănătății și Casa Națională de Asigurări de Sănătate) • Instabilitate legislativă, situație dificilă economico-financiară la nivel național

4.7. ANALIZA SWOT CULTURĂ, TRADIȚIE ȘI OBICEIURI

Puncte tari	Puncte slabe
• Localizarea comunei la limita județului Bistrița-Năsăud, la granița Transilvaniei cu Moldova, păstrând influențe culturale specifice ambelor zone • Apropierea de orașe cu activitate culturală mai mare • Ilva Mică are o viață culturală proprie, datini și obiceiuri pe care localnicii le-au păstrat și perpetuat • Păstrarea tradițiilor legate de momentele importante ale vieții: botez, nuntă, înmormântare • Patrimoniu cultural și istoric bogat și	• Patrimoniu cultural / istoric nevalorificat corespunzător • Muzeul satului prea mic și prea puțin vizitat • Neexistența spațiilor pentru petrecerea timpului liber sau a centrelor de recreere, care pot deveni puncte de atracție pentru tinerii din localitățile învecinate • Organizarea de nunți și botezuri în incinta Căminului Cultural, riscând să-și piardă caracterul de spațiu cultural • Inexistența, la nivelul căminului cultural, a unui program de manifestări culturale

variat • Derularea de către Primăria Ilva Mică a unor evenimente culturale (festivaluri, spectacole folclorice) • Existența unei Biblioteci Publice și a unei Biblioteci Școlare • Implicarea cadrelor didactice în diferite activități culturale pentru menținerea vie a interesului tinerilor pentru cultură și educație • Purtarea portului popular în zilele de sărbătoare religioasă • Autenticitatea portului popular (clopul cu păun, pieptarul cu franjuri) • Păstrarea tradițiilor și obiceiurilor • Autenticitatea arhitecturii caselor bătrânești • Păstrarea unor tradiții în ceea ce privește muncile gospodărești sau agrare	• Număr redus de acțiuni culturale organizate în comună (spectacole, expoziții, proiecții de filme, festivaluri etc.) • Promovarea insuficientă a obiectivelor de patrimoniu și a valorilor culturii locale • Resurse financiare limitate pentru domeniul cultural • Dispariția șezătorilor din viața prezentă a locuitorilor comunei
Oportunități	Amenințări
• Căminul Cultural modernizat, adecvat evenimentelor culturale • Posibilitatea de a reînvia și valorifica tradițiile meșteșugărești (tors, țesut, cusut) • Existența unor programe de finanțare pentru infrastructura culturală și pentru promovare • Posibilitatea încheierii de parteneriate pentru atragere de capital (parteneriat public-privat, înfrățiri) • Posibilitatea de dezvoltare de pârtii și sporturi de iarnă • Interes ridicat pentru turism tematic / cultural (în special turiști străini) • Crearea unui centru de creație populară ca și factor de coagulare a energiilor locale în domeniul tradițiilor populare • Crearea unui muzeu al ruralității, într-	• Pierderea obiceiului de a îmbrăca portul popular la evenimente importante, sărbători religioase • Riscul pierderii tradițiilor, a culturii populare datorită interesului scăzut al tinerilor în păstrarea acestora • Riscul ca obiectele de interes cultural să decadă • Emigrarea definitivă a populației tinere către orașe din țară sau străinătate • Meșteșuguri populare pe cale de dispariție, în condițiile îmbătrânirii biologice a creatorilor populari • Orientarea fondurilor alocate prin programe europene sau guvernamentale spre alte zone considerate prioritare

COMUNA ILVA MICĂ

JUDEȚUL BISTRIȚA - NĂSĂUD

<i>una sau mai multe case tradiționale locale</i> • <i>Crearea de ateliere meșteșugărești tradiționale</i> • <i>Revitalizarea vechilor obiceiuri</i> • <i>Existența fondurilor europene care finanțează aceste activități culturale</i>	
--	--